H3V PA. PERF. VAHVA A-VART. -VERBEJÄ

(päivitelty 15.1.2023)

H3 HEPREA SANASTOT https://gen.fi/h3.html
H3V VERBEJÄ https://gen.fi/h3v.html
H3V PA'AL https://gen.fi/h3v-1.html
H3V Pa. perf. vahva a-vart. -verbejä
https://gen.fi/h3v-1-perf-v-a.html

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

0. Dokumentteja
1. Johdanto
2. Pa. perf. vahva a-vart. (75)

0. DOKUMENTTEJA

Aspinen, Mika: Raamatun heprean kielioppi (MA). Finn Lectura 2011, s. 333–337
Aejmelaeus et al.: Ihan täyttä hepreaa (ITH). Kirjapaja 2015, s. 90–99
Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin heprean ja aramean sanakirja (MLH). Finn Lectura 2010
Tarmon & Uval: Heprean verbitaulukot. 4. painos. Suomen Karmel-yhdistys 1998

1. JOHDANTO

Seuraavassa on sekä Raamatun hepreassa esiintyviä että nykyhepreassa käytössä olevia verbejä, jotka taipuvat vahvasti a-vartaloisina pa'alin (kalin) perfektissä.

Mediae geminatae -verbeistä (ע״ע) esiintyy Raamatun hepreassa (BH) sekä vahvoja että heikkoja taivutuksia. Nykyhepreassa (NH) ne taipuvat yleensä vahvasti.

Tertiae laryngalis -verbit taipuvat NH:ssa yleensä vahvasti, ts. yks. 2. fem. -muotoon ei lisätä patach-vokaalia. Tertiae ain -verbeissä kirjoitusasun erilaisuus ei kuitenkaan vaikuta ääntämiseen.

Nykyhepreassa a-perfekti on vahvoissa verbeissä syrjäyttänyt e-perfektin.

2. VERBIT (75)

1. √אבד אָבַד v. intr. (185x) kadota, hävitä, tuhoutua (primae lar.)

אֲבַדּוֹן erisn. henk. mask. Avadon [Abaddon, Ilm. 9:11], "tuhoaja"

2. √אהב אָהַב v. trans. (208x) rakastaa (primae lar., mediae lar.)

אַהֲבָה fem. rakkaus

Vertaa אָהֲבָה pa. perf. yks. 3. fem. hän rakasti

אֲהוּבָה erisn. henk. fem. (pa. pass. partis.) Ahuva, "rakastettu"

3. √אכל אָכַל v. trans. (813x) syödä, kuluttaa (primae lar.)

אוכל אֹכֶל mask. ruoka, "syötävä"

4. √אמר אָמַר v. trans. (5.300x) sanoa, kertoa (primae lar.)

וַיֹּאמֶר ja hän mask. sanoi pa. kons. impf. yks. 3. mask.

5. √אסף אָסַף v. trans. (200x) koota, kerätä (primae lar.)

אָסָף erisn. henk. mask. Asaf, "(psalmien) kokoaja"

Vertaa √יָסַף lisätä, jatkaa

יוֹסֵף erisn. henk. mask. (pa. akt. partis.) Josef [Joosef], "lisäävä, jatkava"

6. √בחר בָּחַר v. trans. (172x) valita, kokeilla, tutkia, NH (myös) äänestää (mediae lar.)

בָּחוּר mask. (pa. pass. partis.) nuori mies, nuorukainen, "valittu"

בַּחוּרָה fem. PBH nuori neito

7. √בטח בָּטַח v. intr. (118x) luottaa, turvata (tertiae lar.)

Ps. 118:8 (Raamatun keskusjae):

Parempi on luottaa Herraan kuin turvata ihmisiin [KR 1933].

טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטֹחַ בָּאָדָם

8. √גאל גָּאַל v. trans. (115x) ostaa vapaaksi, vapauttaa, sukulunastaa, naida kuolleen veljen lapseton leski (mediae lar.)

גּוֹאֵל mask. (pa. akt. partis.) sukulunastaja

9. √גבה גָּבַהּ v. intr. (34x) olla korkea, kohota, kasvaa (BH tertiae lar.)

גָּבוֹהַּ adj. korkea

גובה גֹּבַהּ mask. korkeus

גַּב mask. selkä

10. √גדל גָּדַל v. intr. (116x) olla suuri, tulla suureksi, kasvaa

גָּדוֹל adj. suuri

מִגְדָּל mask. torni

מַגְדָּלָה Magdala, "tornikylä" > Tornio!

11. √גלל גָּלַל v. trans. (16x) siirtää pois, vierittää, pyörittää
(BH yleensä heikko mediae gem.)

הַגָּלִיל erisn. paik. Galilea, "piirikunta"

גּוּלְגַּלְתָּא [גּוֹלַגְלְתָּא] erisn. paik. fem. Golgata (aram. määr.), "pääkallo"

גולגולת גֻּלְגֹּלֶת hepr. pääkallo, lat. calvaria [-vā-]

גִּלְגַּל erisn. paik. Gilgal, "kivikehä"

12. √דרש דָּרַשׁ v. trans. (165x) etsiä, tutkia, vaatia,
NH (myös) saarnata, rukoilla jonkun puolesta

terveisiä jollekin, "rauhan pyyntö"

דְּרִישַׁת־שָׁלוֹם לְ דרישת שלום ל

מִדְרָשׁ מדרש mask. Midrash, "tutkistelu",
juutalainen saarnakirjallisuus 200–600 jKr.

13. √הלך הָלַךְ v. intr. (1.549x) kulkea, vaeltaa, NH (myös) kävellä (primae lar.)

הֲלָכָה fem. juutalaisen elämäntavan säännöt,

"(elämän) läpi kulkeminen (juutalaisena)"
(VT + Talmud + muut rabbien opetukset)

14. √הרג הָרַג v. trans. (167x) tappaa, murhata (primae lar.)

15. √זבח זָבַח v. trans. (134x) teurastaa (uhriksi), uhrata (veriuhri)
(BH tertiae lar.)

מִזְבֵּחַ mask. mem-nomini (teurasuhri)alttari

זֶבַח mask. (teuras)uhri

16. √זכר זָכַר v. trans. (235x) muistaa

זְכַרְיָה erisn. henk. mask. Zcharja [Sakarja, Sakarias]
"Herra on muistanut, Herra on mies"

זָכָר mask. mies, uros, (kieliop.) maskuliini, "muistettava"

17. √זקן [זָקֵן] זקן v. intr. (18x) tulla vanhaksi, vanheta, olla vanha (ihmisistä)

= NH הזדקן הִזְדַּקֵּן

זָקֵן adj. (pa. akt. partis.) vanha (ihmisistä)

Vertaa יָשָׁן adj. vanha (esineistä, asioista)]

18. √חנן חָנַן v. trans. (78x) armollisesti lahjoittaa, olla armollinen
(primae lar., BH yleensä mediae gem.)

יוֹחָנָן erisn. henk. mask. Jochanan [Johannes], "Herra on suonut armossaan"

חַנָּה erisn. henk. fem. Chana [Hanna], "armo, suosio"

19. √חפץ חָפַץ [חָפֵץ] חפץ v. intr. (79x) intr. haluta, kiintyä, rakastua
(primae lar., NH yleensä a-perf., BH e-perf.)

חֶפְצִי־בָהּ erisn. henk. fem. Cheftsiba [Hefsibah] (2. Kun. 21:1, Jes. 62:4)
"minun rakkaani, minun haluni on hänessä"

20. √חפר חָפַר v. trans. (40x) kaivaa (BH myös intr. חָפֵר hävetä, primae lar.)

21. √חשב חָשַׁב v. trans. (124x) ajatella, aikoa (primae lar.)

מַחְשֵׁב mask. NH tietokone, "ajattelija"

22. √יגע יָגַע v. intr. (26x) intr. väsyä, nähdä vaivaa, raataa (BH tertiae lar.)

23. √ידע יָדַע v. trans. (960x) tietää, tuntea, BH (myös) yhtyä vaimoon (BH tertiae lar.)

24. √יכל יָכֹל v. intr. (194x) osata, kyetä, voida (o-perf.)

25. √ילד יָלַד v. trans. (468x) synnyttää, tuottaa, saada aikaan, BH (myös) siittää

יַלְדָּה, יֶלֶד

Vertaa יָלְדָה pa. perf. yks. 3. fem. hän synnytti

26. √ירד יָרַד v. intr. (379x) laskeutua, vaipua alas, NH (myös) muuttaa pois Israelista

הַיַּרְדֵּן Jordan, "alas laskeutuva", יְרִידָה ≠ עֲלִיָּה

27. √ירש יָרַשׁ v. trans. (231x) periä, ottaa omakseen, vallata

28. √ישב יָשַׁב v. intr. (1.036x) istua, asua, elää

מוֹשָׁב מושב mask. moshavi, "asuinpaikka"

29. √ישן יָשַׁן [יָשֵׁן] ישן v. intr. (16x) nukkua, nukahtaa (NH sekä a-perf. että e-perf., BH e-perf.)

יָשָׁן adj. vanha (asioista, esineistä), "nukkuva" ≠ חָדָשׁ adj. uusi

זָקֵן adj. vanha (ihmisistä) ≠ צָעִיר adj. nuori

30. √כרת כָּרַת v. trans. (285x) katkaista, leikata, solmia liitto (leikata uhri)

אַתְּ כָּרַתְּ pa. perf. yks. 2. fem.

31. √כתב כָּתַב v. trans. (223x) kirjoittaa

כְּתִיב kirjoitettu muoto Tanachista, קְרֵא luettu muoto

מִכְתָּב mask. kirje

32. √לבש לָבַשׁ v. trans. (112x) pukeutua, pukea ylleen

לְבוּשׁ mask. puku, vaate

33. √לחם לָחַם v. trans., intr. (171x) sotia (mediae lar.),
"pitää yllä elämisen ehtoja"

מִלְחָמָה fem. sota, "paikka, jossa pidetään yllä elämisen ehtoja"

לֶחֶם mask. leipä, "elämisen ehto"

34. √לכד לָכַד v. trans. (121x) ottaa kiinni, pidättää, siepata

35. √לקח לָקַח v. trans. (966x) ottaa, tarttua (BH tertiae lar.)

מֶלְקָחַיִם mask. du. pihdit, "kaksoisottimet"

36. √מלך מָלַךְ v. intr. (347x) hallita kuninkaana, olla kuningattarena

מֶלֶךְ, מַלְכָּה, מַמְלָכָה, מַלְכוּת

37. √משל מָשַׁל v. intr. (81x) hallita
(BH myös trans. (39x) puhua vertauksilla, sepittää sananlaskuja)

מֶמְשָׁלָה fem. hallitus, מִשְׁלֵי Sananl.

38. √נגע נָגַע v. intr. (150x) koskettaa, tulla luo, saapua

39. √נחת נָחַת v. intr. (10x) laskeutua, hyökätä, NH (myös) tehdä maihinnousu,
laskeutua lentokoneella (mediae lar.)

40. √נסע נָסַע v. trans., intr. (146x) BH vetää ylös teltan kiinnitystapit,
lähteä matkaan, NH matkustaa, irrottaa (BH tertiae lar.)

נָסַעְתָּ [נָסַעַת] נסעת yks. 2. fem. (kumpikin lausutaan nasa'at)

נְסִיעָה טוֹבָה! נסיעה טובה!

41. √נפל נָפַל v. intr. (434x) pudota, kaatua
engl. to fall

42. √נתן נָתַן v. trans. (2.012x) antaa (nun assimiloituu tav-päätteeseen)

Jonatan "Herra on antanut",
Natanael "Jumala on antanut",
Mattitja, Mattanja "Herran / Jahven antama / lahja" > Matteus, Matti

43. √סבב סָבַב v. trans., intr. (162x) kiertää, kääntyä tai kulkea ympäri
(NH vahva, BH yleensä mediae gem.)

מְסִבָּה fem. juhlat, pidot,
"pyörän pöydän ääreen kokoontuneet, piirissä tanssivat"

44. √ספר סָפַר I v. trans. (107x) (BH luetella, kertoa), laskea (lukuja)

סֵפֶר mask. kirja, סוֹפֵר kirjuri, NH kirjailija, מִסְפָּר mask. luku,

ספרייה סִפְרִיָּה fem. kirjasto, סַפְרָן mask. kirjastonhoitaja

√סָפַר II (aram.) kaunistaa, leikata hiukset > מִסְפָּרַיִם du. sakset

שָׁפַר hepr. olla kaunis, kaunistaa

45. √עבד עָבַד v. trans. (289x) palvella, tehdä työtä, olla alamainen (primae lar.)

עֹבַדְיָה Obadja, "Herran palvelija, orja"

עֶבֶד mask. palvelija, orja, עֲבָדִים mon., עֲבוֹדָה fem. työ

46. √עבר עָבַר v. trans., intr. (547x) kulkea yli, läpi tai toiselle puolelle
(primae lar.)

עִבְרִי adj. heprealainen, ylikulkija eli taivasmatkalainen

עִבְרִית fem. heprea, yli- ja läpikulkijoiden kieli, taivasmatkalaisten kieli

47. √עזב עָזַב v. trans. (214x) hylätä, jättää pois, lähteä pois,
BH (myös 2x) korjata, tukea (primae lar.)
Lama azavtani? Miksi hylkäsit minut? (Ps. 22:2)

לָמָה עֲזַבְתָּנִי?

48. √עיף עָיַף v. intr. (5x) väsyä, olla väsynyt (primae lar.)

עָיֵף עייף adj. väsynyt

49. √עמד עָמַד v. intr. (521x) seisoa, palvella, kestää (primae lar.)

עַמּוּד mask. pilari, pylväs, patsas

50. √פקד פָּקַד v. trans. (303x) vieraillа, tarkastaa, huolehtia, asettaa vastuuseen, kostaa, NH (myös) komentaa, käskeä

51. √פתח פָּתַח v. trans. (135x) avata, kaivertaa (BH tertiae lar.)

מַפְתֵּחַ מפתח mask. avain

פַּתָּח mask. MH patach-vokaalimerkki, "avaaja"

פֶּתַח mask. portti (portin aukko)

Petach Tikva, "Toivon portti", ensimmäinen kibbutsi (per. 1878)

פֶּתַח־תִּקְוָה פתח תקוה

52. √צחק צָחַק v. intr. (13x) nauraa (mediae lar.)

יִצְחָק erisn. henk. mask. Iisak, "hän mask. nauraa"

53. √צפן צָפַן v. trans. (32x) salata, piilottaa, kätkeä, tallettaa, väijyä

צָפוֹן mask. pohjoinen (ilmansuunta)

צְפַנְיָה Sefanja, "Herra on kätkenyt"

54. √קבר קָבַר v. trans. (133x) haudata, NH (myös) kaivaa kuoppa, turmella

קֶבֶר mask. hauta, קְבָרוֹת גם קְבָרִים

55. √קטון קָטֹן v. intr. (4x) intr. olla pieni, pienetä, vähentyä (o-perf.)

NH yks. 3. mask. myös קטן קָטַן, muut muodot o-taivutuksen mukaan

קָטָן adj. pieni, קְטַנָּה, קְטַנִּים, קְטַנּוֹת

56. √קרב קָרַב v. intr. (280x) lähestyä, tuoda uhri, sotia

קורבן קָרְבָּן mask. uhrilahja, "(Jumalaa) lähestymislahja"

57. √רדף רָדַף v. trans. (144x) ajaa takaa, vainota, kiduttaa, kiusata, tavoitella

58. √רחץ רָחַץ v. trans. (72x) pestä, huuhtoa (mediae lar.)
Jeesus pesee minun jalkani.

יֵשׁוּעַ רוֹחֵץ אֶת־רַגְלַי.

59. √רכב רָכַב v. intr. (78x) ratsastaa, ajaa hevosten vetämillä vaunuilla

רַכֶּבֶת fem. NH juna

60. √שאל שָׁאַל v. trans. (172x) kysyä, pyytää, tiedustella, lainata (mediae lar.)

שְׁאֵלָה fem. kysymys ≠ תְּשׁוּבָה fem. vastaus

61. √שבר שָׁבַר v. trans. (169x) rikkoa, särkeä, murtaa

מֹשֶׁה שָׁבַר אֶת־לוּחוֹת־הָאֲבָנִים.

62. √שבת שָׁבַת v. intr. (71x) lakata, lopettaa työnteko, levätä

שַׁבָּת mask. sapatti, "työstä lakkaaminen"

63. √שכב שָׁכַב v. intr. (213x) maata (nukkua), (sukup.) maata jonkun kanssa

אֲנַחְנוּ שָׁכַבְנוּ בַּלַּיְלָה.

64. √שכח שָׁכַח v. trans. (102x) unohtaa (BH tertiae lar.)

אִם אֶשְׁכָּחֵךְ, יְרוּשָׁלַיִם!

65. √שכן שָׁכַן v. intr. (130x) asua

שָׁכֵן mask., שְׁכֵנָה fem. naapuri

מִשְׁכָּן mask. asumus, telttamaja

66. √שלח שָׁלַח v. trans. (846x) lähettää, päästää vapaaksi (BH tertiae lar.)

שולחן שֻׁלְחָן mask. pöytä, "lähetettävä"

מַעֲשֵׂי־הַשְּׁלִיחִים Ap. t.

67. √שמח שָׂמַח v. intr. (154x) iloita (BH tertiae lar.)

שָׂמֵחַ adj. iloinen

שִׂמְחָה fem. ilo

68. √שמן שָׁמַן v. intr. (5x) lihoa, olla lihava

שֶׁמֶן mask. öljy, rasva

גַּת־שְׁמָנִין Getsemane aram. "öljynpuserrin"

69. √שמע שָׁמַע v. trans. (1.159x) kuulla, kuunnella, ymmärtää, totella (BH tertiae lar.)

70. √שמר שָׁמַר v. trans. (496x) vartioida, varjella, noudattaa

71. √שפט שָׁפַט v. trans. (204x) tuomita, hallita, ylläpitää oikeutta ja järjestystä

שׁוֹפֵט mask. (hallinto)tuomari, "kuvernööri",

שׁוֹפְטִים [שִׁפְטִים] Tuom.

מִשְׁפָּט mask. mem-nomini, oikeus, säädös, tuomio, laki

72. √שפך שָׁפַךְ v. trans. (115x) vuodattaa, kaataa (nestettä tai muuta juoksevaa ainetta)

יֵשׁוּעַ שָׁפַךְ אֶת־דָּמוֹ הַיָּקָר.

73. √שרף שָׂרַף v. trans. (117x) polttaa

שְׂרָפִים שָׂרָף mask. serafi, "palavasiipinen (enkeli)",

käärme, "polttavamyrkkyinen" = נָחָשׁ mask. käärme

74. √תמה תָּמַהּ v. intr. (9x) ihmetellä, hämmästyä, NH (myös) olla uskomatta (BH tertiae lar.)

75. √תמך תָּמַךְ v. trans. (21x) tukea, nojautua, ottaa kiinni jostakin

Vertaa סָמַךְ tukea, סֹמֶךְ fem. ס-kirjain, "tuki, tukipiste"